

**Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo zdravstva
Sektor za realiziranje projekata**

Izvještaj o realizaciji

**PROJEKTA JAČANJA ZDRAVSTVENOG SEKTORA - DODATNO
FINANSIRANJE (HSEP- AF)
Za period 1. januar - 31. decembar 2012. godine**

IDA Credit BOS 4912-F BiH
CEB

EUR 4,2 mil. (originalni iznos: XDR 3,714 mil.)
EUR 4,55 mil.

Januar 2013. god.

SADRŽAJ:

Uvodne informacije	2
Projektna komponenta 1 – Restrukturiranje primarne zdravstvene zaštite	2
Cilj i uvodne informacije	2
Aktivnost 1.1- Obuka	2
1.1.1- Program dodatne obuke, Program specijalizacije	2
1.1.2 - Podrška akademskom razvoju	3
Naredne planirane aktivnosti:.....	3
Aktivnost 1.2 - 1.3 - Stimulativno plaćanje za preventivno promotivne zadatke u timovima porodične medicine i odgovarajuća medijska kampanja	3
Naredne planirane aktivnosti:.....	4
Aktivnost 1.4 - Adaptacija i opremanje ambulanti porodične medicine - faza IV	4
1.4.1- Stručni nadzor nad izvođenjem radova	4
1.4.3 - Adaptacija ambulanti	4
1.4.6 - Opremanje ambulanti	4
Naredne planirane aktivnosti:.....	4
Aktivnost 1.5 - Razvoj informacionog sistema za PZZ	5
1.5.1 - Nabavka IT opreme za domove zdravlja	5
1.5.2 - Razvoj softwera za informacioni sistem	5
1.5.3 - Stručna podrška razvoju informacionog sistema	5
Naredne planirane aktivnosti:.....	5
Projektna komponenta 2 – Unapređenje kapaciteta za upravljanje zdravstvenim sektorom.....	5
Cilj i uvodne informacije	5
Aktivnost 2.1 - Opremanje Centra za zdravstveni menadžment u F BiH.....	6
Aktivnost 2.2 - Stručna podrška-usluge predavača	6
Aktivnost 2.3 - Administracija obuke	6
Naredne planirane aktivnosti:.....	6
Projektna komponenta 3 - Formulacija zdravstvene politike i podrška Projektu	6
Cilj i uvodne informacije	6
Aktivnost 3.1 – Politički dijalog i monitoring i evaluacija	7
3.1.1-3.1.2 - Dalji razvoj sistema monitoringa i evaluacije	7
Naredne planirane aktivnosti:.....	7
3.1.4 - Web stranica FMZ	7
Aktivnost 3.3 - Follow UP istraživanje zdravstvenog stanja stanovništva.....	7
3.3.1 - Angažman stranog eksperta.....	8
3.3.2 - Nabavka opreme za istraživanje	8
3.3.3 - Administriranje procesom istraživanja	8
Naredne planirane aktivnosti:.....	8
3.4 - Podrška Projektu.....	8
Angažman projektnog tima-prevodilac, nabavke, finasije i računovodstvo	8
Očekivani rizici.....	9

Uvodne informacije

Projekat jačanja zdravstvenog sektora-dodatno finansiranje (u daljem tekstu Projekt) započeo je sa svojom implementacijom u skladu s potpisanim Sporazumom o finansiranju-kredit broj 4912-BA između Bosne i Hercegovine i Međunarodne razvojne asocijacije (IDA) zaključen 05.07.2011. godine, kao i u skladu s potpisanim Subsidijarnim sporazumom za Federaciju Bosne i Hercegovine između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine zaključen 30.09.2011 godine. Nastavak Projekta se provodi u skladu sa revidiranim Projektnim dokumentom za dodatno finansiranje-PAD (28.02.2011.), kao i revidiranim Vodičem za implementaciju projekta-PIM (juni 2011.). Implementacija Projekta je nastavljena u okviru prvobitno definisanih projektnih komponenti.

U daljem tekstu slijedi opis provedenih projektnih aktivnosti u skladu sa Programom rada Projekta i Planom nabavke, po komponentama i podkomponentama Projekta.

Projektna komponenta 1 – Restrukturiranje primarne zdravstvene zaštite

Cilj i uvodne informacije

Ova komponenta za cilj ima dalje jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz intenzivniju implementaciju porodične medicine i reorganizaciju domova zdravlja, kako bi se osiguralo smanjenje nejednakosti u dostupnosti zdravstvene zaštite, omogućio kontinuitet zdravstvene zaštite sa drugim nivoima zdravstvenog sistema prema potrebama lokalne zajednice i kako bi se na ekonomičan način zdravstveni sistem nosio sa sve većim pitanjima kao što su masovne nezarazne bolesti.

Ova komponenta podržava nastavak jačanja vještina timova porodične medicine kroz dodatnu obuku iz porodične medicine, nastavak programa specijalizacije iz porodične medicine, kao i podršku u akademskom razvoju osoblja edukativnih centara porodične medicine. Uz obuku, neophodan je nastavak adaptacije i opremanja ambulanti porodične medicine. Takođe će se u okviru ove komponente provoditi preventivno promotivni zadaci za timove porodične medicine uz adekvatnu medijsku kampanju, pilotirati ugovor zasnovan na učinku sa odabranim timovima porodične medicine, te će se pokrenuti proces informatizacije primarne zdravstvene zaštite.

U okviru ove komponente provedene su sljedeće projektne aktivnosti:

Aktivnost 1.1- Obuka

1.1.1- Program dodatne obuke, Program specijalizacije

U skladu s potpisanim ugovorima sa domovima zdravlja u Sarajevu, Zenici, Mostaru i Tuzli, nastavljen je program dodatne obuke iz porodične medicine. U školskoj

2011/12 godine, PAT je uspješno završilo 56 ljekara i 129 medicinskih sestara/tehničara uz organiziranu provjeru znanja polaznika. Ispiti su organizirani u isto vrijeme u sva 4 edukativna centra. Tokom ljeta 2012 godine edukativni centri u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravstva su izvršili pripremu za novu školsku godinu, koja je započela u oktobru 2012 godine. Ukupan broj polaznika u školskoj 2012/13 je 191 od čega 73 ljekara i 118 medicinskih sestara/tehničara.

U okviru specijalističkog programa, edukativni centri su organizirali završni specijalistički ispit, te je 17 ljekara uspješno obavilo završnu provjeru znanja, a nastavak specijalističkog programa organizuje se za 32 specijalizanata.

1.1.2 - Podrška akademskom razvoju

Pripreme aktivnosti vezane za podršku akademskom razvoju su započele tokom ljeta. Pripremljeno je pozivno pismo za dodjelom sredstava/školarina sa utvrđenim kriterijima, te je isto dostavljeno u 4 doma zdravlja u kojima su edukativni centri porodične medicine. Imenovana komisija Federalnog ministarstva zdravstva je izvršila evaluaciju dostavljene dokumentacije zainteresiranih. Od strane federalnog ministra zdravstva potpisana su rješenja o dodjeli grant sredstava/školarina.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Implementacija PAT-a za školsku 2012/13 i nastavak mentorstva u programu specijalizacije porodične medicine,
2. Dodjela grant sredstava/školarina odabranim kandidatima koji ispunjavaju kriterije.

Aktivnost 1.2 - 1.3 - Stimulativno plaćanje za preventivno promotivne zadatke u timovima porodične medicine i odgovarajuća medijska kampanja

Finaliziran je tehnički priručnik za implementaciju ove podkomponente. U skladu s istim pripremljene su i provedene edukativne radionice u pilot lokacijama za odabrane timove porodične medicine, kao i kantonalne radne grupe. Tokom edukacije svim sudionicima je detaljno prezentiran Priručnik i metodologija provođenja preventivno promotivnih zadataka kao i nagradnog plaćanja. Ukupno je održano 8 jednodnevnih radionica u domovima zdravlja u Tuzli, Zenici, Sarajevu i Mostaru.

Kao podrška kvalitetnijoj implementaciji stimulativnog plaćanja za preventivno promotivne zadatke za odabrane timove porodične medicine, razvijena je softverska aplikacija koja će ujedno biti i sredstvo za praćenje programa prevencije u pilot timovima porodične medicine, te je ista testirana na pilot lokaciji u DZ Sarajevu.

Domovima zdravlja u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Zenici je isporučena IT oprema za sve timove porodične medicine i svi pilot timovi na ovim lokacijama će biti informatički uvezani.

Takođe je angažovana firma za štampanje promotivno edukativnog materijala kao podrške implementaciji promotivno preventivnih usluga u pilot timovima.

Potpisani su ugovori između Federalnog ministarstva zdravstva i četiri pilot doma zdravlja, kao i ugovori između doma zdravlja i odabranih timova porodične medicine koji učestvuju u provođenju ove aktivnosti.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Provođenje preventivno promotivnih usluga od strane timova porodične medicine.

Aktivnost 1.4 - Adaptacija i opremanje ambulanti porodične medicine - faza IV

1.4.1- Stručni nadzor nad izvođenjem radova

1.4.3 - Adaptacija ambulanti

Provedena procedura nabavke stručnog nadzora i građevinskih firmi za provedbu adaptacije 42 ambulante porodične medicine (35 lokalcija), te su potpisani ugovori sa odabranim stručnim nadzorom i građevinskim firmama. U skladu s potpisanim ugovorima odabrane građevinske firme dostavile su okončane situacije prema planiranoj dinamici. Tokom izvođenja radova, ukazala se potreba za dodatnim radovima, što je stručni nadzor i odobrio, a što se reguliše aneksom ugovora. Takođe se na jednoj lokaciji odustalo od unutrašnje adaptacije, jer se radi o starom objektu. Kako je, u međuvremenu izgrađen novi objekat lokalnim sredstvima, te je potrebno unutrašnje adaptiranje, zbog čega je proveden postupak odabira građevinske firme za adaptaciju lokaliteta Bučići u općini Novi Travnik.

1.4.6 - Opremanje ambulanti

Proveden je tender za nabavkom medicinske opreme i namještaja za 50 odabranih ambulanti porodične medicine, te su potpisani ugovori sa odabranim dobavljačima. U skladu s planom isporuke, započela je isporuka namještaja.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Završetak građevinskih radova u općini Novi Travnik,
2. Isporuka opreme i ostatka namještaja,
3. Odabir firme za projektovanje i nadzor –V faza adaptacije APM.

Aktivnost 1.5 - Razvoj informacionog sistema za PZZ

1.5.1 - Nabavka IT opreme za domove zdravlja

1.5.2 - Razvoj softwera za informacioni sistem

1.5.3 - Stručna podrška razvoju informacionog sistema

U skladu s Odlukom Vlade Federacije BiH o realokaciji preostalih HSEP vladinih sredstava, provedena je nabavka IT opreme za DZ Sarajevo i DZ Mostar u skladu s lokalnim procedurama nabavke.

IT odbor Federacije BiH finalizirao je Master plan informatizacije primarne zdravstvene zaštite sa tehničkim specifikacijama za nabavkom hardwera i softwera, kao i planom aktivnosti u okviru Projekta.

Obavljeno je studijsko putovanje u Srbiju i posjeta DZ Sremska Mitrovica i PCU jedinici Srbije. Na temelju iskustava projekta u Srbiji finaliziran je plan aktivnosti IT podkomponente Projekta, te u skladu s tim predložene izmjene plana nabavke.

Master plan je prezentiran na sastanku koordinacije kantonalnih ministarstava zdravstva, te je detaljan plan aktivnosti prezentiran u devet kantona u F BiH.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Prezentacija plana aktivnosti u Unsko-sanskom kantonu,
2. Nabavka IT projektantske kuće za situacionu analizu IT resursa u PZZ i IT projektiranje mreže u domovima zdravlja u F BiH,
3. Izrada i usvajanje Pravilnika o IT standardima,
4. Nabavka WAN-a za pilot lokacije.

Projektna komponenta 2 – Unapređenje kapaciteta za upravljanje zdravstvenim sektorom

Cilj i uvodne informacije

Cilj ove komponente je nastavak izgradnje kapaciteta za menadžment u zdravstvenom sektoru, kao i nastavak procesa podrške održivom Centru za zdravstveni menadžment u F BiH.

Ministarstvo se u skladu sa strateškim opredjeljenjima odredilo za nastavak procesa unapređenja upravljačkih vještina, te usvojilo legislativu koja daje podršku kontinuiranom procesu edukacije iz ove oblasti. S tim u vezi u skladu s usvojenim

Pravilnikom o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta („Službene novine broj 88/11“) Federalni ministar zdravstva je povjerio javno ovlaštenje za organizaciju i administriranje ove edukacije Zavodu za javno zdravstvo F BiH i Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Ove dvije institucije su u skladu sa Memorandumom o razumijevanju, Ugovorom o međusobnoj saradnji i važećim Pravilnikom, izvršile sve neophodne pripremne radnje za početak edukacije prvih polaznika programa osnovnog i srednjeg nivoa.

Aktivnost 2.1 - Opremanje Centra za zdravstveni menadžment u F BiH

Aktivnost 2.2 - Stručna podrška-usluge predavača

Aktivnost 2.3 - Administracija obuke

S ovim u vezi izvršen je odabir vanjskih predavača, potpisani ugovori i započeta realizacija istih.

Svi polaznici, ukupno 74 polaznika (40 osnovni modul i 34 srednji modul), su uspješno položili završnu provjeru znanja.

Kao podrška implementaciji kontinuirane edukacije iz zdravstvenog menadžmenta nabavljena je i nedostajuća IT oprema, učila i e-learning softverska aplikacija.

U pripremnoj fazi prije početka edukacije provedene su aktivnosti vezane za logističku podršku procesu edukacije.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Praćenje realizacije ugovora sa angažovanim vanjskim predavačima.

Projektna komponenta 3 - Formulacija zdravstvene politike i podrška Projektu

Cilj i uvodne informacije

Cilj ove komponente je nastavak izgradnje kapaciteta i sistema monitoringa i evaluacije što bi trebalo omogućiti jačanje procesa donošenja politika u zdravstvenom sektoru. Unaprijeđen sistem monitoringa i evaluacije u zdravstvu omogućiće, između ostaloga, stvaranje dobrog osnova za planiranje preventivnih programa i strategija, posebno za implementaciju porodične medicine.

Aktivnost 3.1 – Politički dijalog i monitoring i evaluacija

3.1.1-3.1.2 - Dalji razvoj sistema monitoringa i evaluacije

U nastavku Projekta cilj je i dalje jačati kapacitete ministarstava zdravstva, zavoda za javno zdravstvo i zavoda zdravstvenog osiguranja za prikupljanje i analizu podataka kroz jačanje sistema redovne zdravstvene statistike (unapređenje sistema prikupljanja podataka) i njegovim harmoniziranjem sa SZO i EU zahtjevima (vrsta i obim podataka, standardizacija podataka). Cilj je takođe i uspostavljanje strateškog okvira za monitoring i evaluaciju strateških ciljeva implementirajućih strateških planova u oblasti zdravstva u Federaciji BiH i priprema za implementaciju kroz redovan rad relevantnih institucija (Zavod za javno zdravstvo F BiH i Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje Federacije BiH), čija je to i zakonska obaveza.

U izvještajnom periodu definisani su projektni zadaci za stranog eksperta za dalji razvoj sistema MiE, kao i lokalnog IT eksperta za bazu podataka i WEB platformu. Od strane angažovanih eksperata pripremljeni su i prihvaćeni početni izvještaji te nastavljene aktivnosti na definisanju okvira za praćenje strategija i politika za sektor zdravstva, kao i rad na reviziji izvještajnih obrazaca u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo F BiH.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Praćenje aktivnosti iz ugovora sa angažovanim ekspertima.

3.1.4 - Web stranica FMZ

Izvršena je nabavka WEB stranice ministarstva zdravstva i ista je u funkciji.

Aktivnost 3.3 - Follow UP istraživanje zdravstvenog stanja stanovništva

Provođenje Follow Up istraživanja zdravstvenog stanja stanovništva od strane Zavoda za javno zdravstvo F BiH ima za cilj:

Pružanje podrške za unapređenje sistema nadzora i procjene, te pomoći postizanju ciljeva zacrtanih politika i strategija na način da osigura djelotvornije provođenje programa.

- Dalje jačanje kapaciteta Zavoda za javno zdravstvo F BiH, kao i kapaciteta u kantonalnim zavodima za javno zdravstvo za planiranje i implementaciju populacionog istraživanja, za obradu, analizu, komparaciju i interpretaciju podataka potrebnih kao podrška za formulaciju sektorske politike i usmjeravanje utvrđivanja prioriteta i raspodjele sredstava.

- Procjenu stanja zdravlja odraslog stanovništva, kao i procjenu korištenja zdravstvenih usluga i zdravstvenih potreba.
- Podaci i indikatori o stanju zdravlja stanovništva trebaju poslužiti nadležnim organima vlasti kao osnova za analize problema koji karakterišu zdravstveni sektor u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u cilju utvrđivanja zdravstvene politike i definisanju mjera usmjerenih na unapređenje zdravstvenog sektora i stanja javnoga zdravlja.

3.3.1 - Angažman stranog eksperta

3.3.2 - Nabavka opreme za istraživanje

3.3.3 - Administriranje procesom istraživanja

U izvještajnom periodu definisani su projektni zadaci za Zavod za javno zdravstvo F BiH i angažman vanjskog eksperta koji će provesti ovo istraživanje. Na osnovu istih, potpisani su ugovori i isporučeni početni izvještaji koji su prihvaćeni od strane ministarstva, kao i razvijeni istraživački instrumenti i protokol istraživanja. Provedena je edukacija anketara i istraživača, nabavljena oprema za istraživanje, te je započeo rad na terenu.

Naredne planirane aktivnosti:

1. Završetak rada na terenu i preliminarni izvještaj.

3.4 - Podrška Projektu

Angažman projektnog tima-prevodilac, nabavke, finansije i računovodstvo

U izvještajnom periodu definisani su projektni zadaci i na temelju istih angažovani su konsultanti za nabavke, finansije i poslove prevođenja u Sektoru za implementaciju projekata.

Sektor je takođe u izvještajnom periodu, intenzivirao koordinaciju sa relevantnim ministarstvima na federalnom i državnom nivou, a u vezi sufinansiranja Projekta sredstvima Razvojne Banke Vijeća Evrope (u daljem tekstu CEB), što je rezultiralo zaključkom Vlade F BiH o prihvatanju zaduženja kod CEBa. Trenutno se radi na finaliziranju kreditnog Sporazuma i njegovog daljeg procesuiranja.

Očekivani rizici

Iako se projektne aktivnosti provode u skladu s prvobitno planiranom projektnom dinamikom, moramo naglasiti činjenicu da se iste provode samo na temelju raspoloživih IDA i vladinih sredstava, te da sredstva planirana iz CEBa za sufinansiranje Projekta, još uvijek nisu efektivna. Iskustveno, procedura ratificiranja Sporazuma o kreditnom zaduženju uzima značajno dugačak vremenski period, te očekujemo da će sredstva CEBa biti efektivna tek u III kvartalu 2013 godine. Naglašavamo, da je najveći procenat ovih sredstava namjenjen procesu informatizacije PZZ, kao jedne najkompleksnije i najzahtjevnije komponente Projekta. Postoji očekivani rizik da se planirane aktivnosti neće stići završiti u sadašnjem planiranom vremenskom roku trajanja Projekta zbog kašnjenja u efektivnosti i korištenja CEBovih sredstava, na što je ukazano i u prijedlozima za revidiranje nacrtu kreditnog sporazuma sa CEBom.